

กรอบการนำเสนอผลงาน/ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ชื่อผลงาน (Best Practice) การเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ผ่านกิจกรรม Role Playing

ชื่อผู้เสนอผลงาน นางสาวรัตนภรณ์ แก้วประดับ

ชื่อหน่วยงาน/กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต ๑๗

ผู้บริหาร นางสาวสายพิน พิมล ผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม

รายละเอียดการนำเสนอผลงาน

๑. ความสำคัญของนวัตกรรม/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ : วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่าง มีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและสังคมโลก จากการจัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง เรื่องการเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่า เนื้อหาในวิชามีมาก อีกทั้งการเรียนในห้องเรียนแบบบรรยายไม่มีความน่าสนใจ นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่เข้าใจ ในเรื่องที่เรียน เพราะเห็นเป็นเรื่องไกลตัว ซึ่งหากปล่อยให้เด็กไม่สนใจ ไม่ตระหนักถึงความสำคัญ นักเรียนอาจไม่รู้จักรับรู้สิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้ จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้สอนได้นำวิธีการจัดการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนักในหน้าที่ของพลเมืองที่ดี รู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น
๒. เพื่อฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงความรู้สึก แสดงมุมมองของนักเรียน ผ่านการแสดงบทบาทสมมติ
๓. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกัน

เป้าหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม

๓. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นที่ ๑ ศึกษาและวิเคราะห์หาสาเหตุที่นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่เข้าใจในการเรียน ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น

ขั้นที่ ๒ นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) มาปฏิบัติใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- การเตรียมการและการวางแผนกิจกรรมบทบาทสมมติ โดยใช้แนวคิดสำคัญที่ว่า การแสดงบทบาทสมมติ นั้น จะต้องมุ่งหมายที่นักเรียนจะได้ ระดมความคิดร่วมกัน ในการออกแบบสถานการณ์ หรือหาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน
- ใช้แผนภูมิความคิด (Mind Map) เพื่อถ่ายทอดความคิดของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนได้รู้ว่านักเรียนเรียนรู้อะไรไปแล้วบ้าง อีกทั้งการใช้ แผนภูมิความคิด (Mind Map) จะช่วยให้นักเรียนและครูผู้สอนมีความกระตือรือร้น มีแนวทางการเรียนรู้ต่อไปได้
- นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยครูผู้สอนพานักเรียนไปสถานที่จริง แสดงบทบาทสมมติการเข้าแถวซื้ออุปกรณ์การเรียน ในท้องสหกรณ์ของ โรงเรียน จำลองเหตุการณ์ให้นักเรียนยืนรอเข้าแถวเพื่อซื้ออุปกรณ์การเรียน และให้นักเรียนมาแทรกแถว มีนักเรียนคนอื่นๆที่อยู่ในเหตุการณ์ พบเห็น ซึ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์การแทรกแถวขึ้นแล้ว ตัวละครที่ได้รับบทบาทในแต่ละตัว แสดงความคิดเห็น มุมมอง ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นอย่างไร ผ่านบทบาทการแสดงออกของนักเรียนแต่ละคน

ขั้นที่ ๓ อภิปรายในชั้นเรียน นักเรียนร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน ถึงเหตุการณ์สมมติที่เกิดขึ้น และเชื่อมโยงบทบาท เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดเห็น ความเชื่อ มุมมอง ว่านักเรียนได้ความรู้ และมีความตระหนัก ถึงการเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นอย่างไร

ขั้นที่ ๔ สรุปความรู้ที่ได้รับ นักเรียนและครูผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับเรื่องการเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเอง จากการเรียนผ่านกิจกรรมแสดง บทบาทสมมติ (Role Playing) โดยใช้แผนภูมิความคิด (Mind Map)

๔. ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ : นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญในการเคารพสิทธิและเสรีภาพ ของตนเองและผู้อื่น รู้จักการทำงานร่วมกัน กล้าที่จะแสดงความรู้สึก แสดงมุมมองของตน ผ่านกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

๕.๑ ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครูโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญ ให้คำแนะนำ และเป็นพี่ปรึกษาในการดำเนินงาน ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญในการเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น

๕.๒ ขอขอบคุณ ผศ.อรรถพล อนันตวรสกุล ประธานสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่ได้จัดทำแนวทางและเทคนิคการสอนหน้าที่พลเมือง ซึ่งผู้สอนได้นำเทคนิควิธีการสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

๖. บทเรียนที่ได้รับ

๖.๑ ข้อสังเกตที่พบ นักเรียนได้ร่วมกันออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ครูผู้สอนเห็นถึงศักยภาพ มุมมอง ความคิด ค่านิยมของนักเรียนผ่านการ แสดงบทบาทสมมติ

๖.๒ ข้อเสนอแนะ ใช้การจำลองสถานการณ์อื่นๆที่ยากขึ้น เพื่อฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

๖.๓ การนำไปพัฒนาต่อ นักเรียนนำหลักความเป็นพลเมืองที่ดี รู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น โดยยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม ของศาสนา ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อคนรอบข้าง

๗. การเผยแพร่ การได้รับการยอมรับ : นักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักที่ได้รับ ถึงความสำคัญในการเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เผยแพร่ อบรม สั่งสอนบุคคลในครอบครัวและบุคคลรอบข้าง ให้ใช้เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคม